

Fimm og 10 ára ætlan fyri føroyska landbúnaðin

LANDSSTÝRISMAÐURIN VIÐ LANDBÚNAÐARMÁLUM, HØGNI HOYDAL, HEVUR SETT 12 MÁL UPP FYRI VINNUNA KOMANDI 10 ÁRINI

Árni Gregersen

Millum fólk í landbúnaðarvinnuni verður ofta sagt, at tað hendir ikki nokk á landbúnaðarøkinum.

Talan er um eina vinnu, har ikki so nógv arbeiða við landbúnaði burturav, men hesi seinnu 20-30 árin er ein broyting hend, so landbúnaðurin í størri mun kann kallast ein vinna.

Serliga eru Føroyar síðani seinastu árin í farnu öld vorðnar sjálvbjargnar tá ið tað snýr seg um mjólk og mjólkaúrdráttir, meðan summi í vinnuni liva av seyðhaldi.

Nú er ætlanin, at vir skulu gerast meira sjálvbjargin við øðrum matvørum frá landbúnaðinum eisini og samstundis reka eina burðardyggja vinnu, har vit gagnnýta alt, sum fæst úr vinnuni.

Høgni Hoydal er landsstýrismaður við fiskivinnumálum, men hann er eisini landsstýrismaður við landbúnaðarmálum.

Á stóru búnaðarstevnuni, sum var í Klaksvík, boðaði hann frá, at helst nú í mars fer Løgtingið at hava eitt aðalorðaskifti um føroyska landbúnaðin og um hvønn veg, vit skulu ganga.

Ein arbeiðsbólkur er í ferð við at gera eina frágreiðing, sum skal vera grundarlag undir orðaskiftinum. Frágreiðingin er um at vera liðug, men landsstýrismaðurin hevur ikki fingið frágreiðingina enn.

12 ítøkilig mál

Landsstýrismaðurin hevur gjørt eina ætlan í 12 punktum, sum saman við vinnuni og politiska arbeiðnum skal broyta føroyska landbúnaðin.

Fyrstas málið er at um eitt ár verða allir tarvskálvar, avleiddir av mjólkarvinnuni, gøddir undir hóskaði djóraetiskum umstøðum og gagnnýttir.

Hetta er eitt ítøkilig mál, sum hevur verið ein trupulleiki. Hjá teimum, sum hava mjólkneyst hava tarvskálvar verið eitt spill, sum ofta eru avlívandi beinanvegin, tí tað hevur á ongan hátt verið til nakra nyttu at lata teir liva. Teir eru dýrir at føða og ala til slaktineyt.

Landbúnaðurin er komin eitt sindur longur nú. Í samband við insiminering so verður sáð brúkt í stóran mun, sum bert hevur sáðryknur sum geva kvígukálvar. Hetta ber rættuliga langt, men framvegis verða ov nógvir tarvskálvar kálvaðir.

Endamálið er altso, at hesir kálvar verða gøddir og seinni slaktaðir og brúktir sum matvøra. Okkur er gjørt á økinum, tí sum er verða 25 krónur latnar í studningi fyri hvørt kilo av framleiddum kálvakjøti

Vanligt í Føroyum er, at tá ið talan er um landbúnaða, so verður tosað um neyta- og seyðahald.

Landsstýrismaðurin sigur í sínari 12 punkt ætlan, at um trý ár, so skal eisini ferð vera sett á vinnuna við øðrum fenaði enn neyti og seyði. Her hugsar landsstýrismaðurin um grønmetisframleiðslu umframt annað djórahald.

Landsstýrismaðurin sigur eisini, at um fyra ár er øll føroysk landbúnaðarjörð lendisskrásett og dygdarmett – og við lóg er besta landbúnaðarjörðin vard og lögð av í eina samtyktari lendisætlan.

Sum tað stendur, so verður hetta gjørt fyri at verja ta góðu landbúnaðarjörðina, so hon ikki verður brúkt til annað, men heldur till at gagnnýta í landbúnaðarframleiðsluni.

Hugsað verður eisini um, at hon eisini verður gagnnýtt. Tað er minni enn so, at alt verður sligið sum er – heldur ikki har atkomiligt er við

maskinamboðum. Ein brúksskylda fer at gera, at innflutningurin av stráfóðri minkar.

Korn og grønmeti

Í ætlanini hjá landsstýrismanninum er eisini nýhugsan, sum fer at broyta partar av vinnuni.

Eitt av punktum sigur, at um fimm ár skulu vit velja í minsta lagi 25 hektarar av korni í Føroyum. Korn er áður velt í Føroyum, seinast undir seinna heimsbardaga, so tað ber til. Spurningurin í dag er um hetta ber til at gera búskarliga burðardýgt – ella ein onnur loysn verður funnin.

Um fimm ár skulu vit eisini sjálvi framleiða helvtina av allari grønmetisnýtsluni í Føroyum. Vit skulu gagnnýta jørðina og framleiða 200 hektarar av grønmeti, íroknað eplini, vit velja.

Víst verður á, at vit eiga at framleiða tey ber og tær kryddartir, sum verða brúkt í matvøruframleiðsluni í Føroyum.

Ætlanin er eisini, at um fimm ár er alt stráfóður føroyskt. Slóðað verður eisini fyri, at annað fóður eisini verður framleitt í Føroyum, eins og tøðframleiðsla eisini er her í landinum.

Gongd er sett á eitt bioverk, har bøndurnir sleppa av við myrkjuna og fáa tøð aftur, sum eru avgassað. Tey kunnu brúkast til taðing og samstundis slepst undan innflutningi av so nógvum kunsttøðum, sum vit annars innflyta í dag.

Velja nógv meira

Við tí stóra vøkstrinum í sethúsabygging hesi mongu seinnu árin, er nógv av velta bønnum brúkt til grundstykklir, bæði í sethúsabyggingini, men eisini til vinnulig grundstykklir.

Nakað er sjálvandi velt afturat hesi seinnu mongu árin, men ætlanin er at ferða aftur av álvara skal setast á at velja haga til bø.

Hetta er sett í verk

Stráfóðurstuðul beinleiðis á figgjarlóg og víðkaður til seyðabøndur (+4,5 mió)

- Tarvskálvar – stuðul hækkaður við + 500.000 kr. (25 kr. kg. til kálvakjøt).
- Afturbering av mvg til seyðakjøt hækkaður við 250.000 kr til 1.95 mió. kr.
- Grønmetisstuðul + 800.000 kr. – Veltan gingið undan og góð úrslit
- Ullamóttøka + 500.000 kr. – skal helst upp á 700.000 kr.
- Basing av seyðasjúkum (ridluskriði) + 600.000 kr.
- Búnaðargrunnurin sett stuðul upp úr 10,00 kr. m2, til 12,00 kr. m2 fyri velting og opnar veitir; og 15,00 kr. m2 fyri afturlatnar veitir og skipað veltingartoymi saman við Búnaðarstovuni
- Skráseting av lendi og nýtslu av veltum lendi á Búnaðarstovuni - Landbúnaðarskeið – figging til hvørt ár
- Biogass-verkið sett í verk frá Bakkafrostri í samstarvi við aðrar partar
- Stuðul til serføroysk húsdjór hækkað